

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z odwołania M. K.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 9 listopada 2023 r.
w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Bytomiu,
ogłoszonego w Monitorze Polskim z 2023 r., poz. 144,
z udziałem M. J.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 24 kwietnia 2024 r.,

oddala odwołanie.

Marek Dobrowolski Krzysztof Wiak Maria Szczepaniec

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: „Rada” lub „KRS”) uchwałą nr [...] z dnia
9 listopada 2023 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia
urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Bytomiu,

ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2023 r., poz. 144, przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie M. J. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Bytomiu. Jednocześnie KRS nie przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie M. K. (dalej: „odwołująca się”) i A. S. do pełnienia powyższego urzędu.

Pismem z 19 stycznia 2024 r. M. K. złożyła odwołanie od powyższej uchwały, zaskarżając ją w punkcie 1 – w całości, natomiast w punkcie 2 – w zakresie, w jakim nie przedstawiono Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie odwołującej się do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Bytomiu.

Odwołująca się zarzuciła powyższej uchwale:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść uchwały, tj.:
 1. art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 269, dalej: „u.KRS”) w zw. z art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 u.KRS, poprzez dokonanie oceny kandydatur, w tym kandydatury odwołującej się, bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie, w sposób sprzeczny z zasadą rzetelnej oceny kandydatów w oparciu o te same kryteria, prowadzący do rażąco dowolnej oceny dowodów oraz nieprawidłowego zastosowania ustawowych kryteriów oceny kandydatów, w szczególności poprzez:
 1. dokonanie oceny kandydatury odwołującej się w zakresie oceny jej kwalifikacji w sposób sprzeczny z zebrany materiał dowodowy, prowadzącym do przyjęcia, iż jednoznacznie pozytywną opinię otrzymała jedynie M. J., w sytuacji gdy opinie wizytatorów dotyczących obu kandydatur są zbieżne w stwierdzeniach dotyczących posiadania przez opiniowane warunków, wiedzy i umiejętności do powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego (sędziowie wizytatorzy zarówno w konkluzji opinii dotyczących kandydatur odwołującej się oraz M. J. stwierdzili, iż opiniowane posiadają wiedzę i umiejętności potrzebne do wykonywania pracy sędziego sądu rejonowego i spełniają konieczne do tego wymogi formalne), a przedstawione różnice

wynikają z zastosowanych przez wizytatorów opiniujących odwołującą się dodatkowych kryteriów oceny, których nie uwzględniono przy ocenie kandydatury M. J.

2. dokonanie oceny kandydatury odwołującej się w zakresie dotyczącym jej doświadczenia zawodowego bez wszechstronnego rozważenia sprawy, tj. bez uwzględnienia faktycznej długości tego doświadczenia oraz swobodnego ograniczenia jego zakresu do „samodzielnego stanowiska związanego ze stosowaniem prawa”, jego rodzaju (odwołująca się oprócz wykonywania zawodu adwokata, zdobyła również doświadczenie w zakresie wykonywania obowiązków referendarza sądowego – w 3 różnych wydziałach, które w ramach przyznanych uprawnień są zbieżne z obowiązkami sędziów), jak również bez uwzględnienia różnorodności tego doświadczenia oraz jego przydatności do wykonywania obowiązków sędziego sądu rejonowego, co doprowadziło Radę do nieuprawnionego przyjęcia, iż większe doświadczenie zawodowe posiada M. J.;
3. dokonanie oceny kandydatury odwołującej się w zakresie oceny kwalifikacji bez wszechstronnego rozważenia sprawy, z pominięciem dokumentacji zgromadzonej w sprawie, tj. bez uwzględnienia ocen i rekomendacji przedłożonych przez odwołującą się, prowadzące do nieuzasadnionego pominięcia znaczenia płynących z tychże ocen wniosków na temat zdobytego przez odwołującą się doświadczenia zawodowego, szczególnie w kontekście jego przydatności do sprawowania funkcji sędziego sądu rejonowego;
4. nieuprawnione, nieznajdujące oparcia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, przyjęcie, iż wybrana przez Radę kandydatka uzyskała wysokie poparcie środowiska sędziowskiego, tj. Kolegium Sądu Okręgowego w Katowicach, w sytuacji gdy siła poparcia tej kandydatki wyniosła 25 pkt na 60 możliwych, jak również nieuprawnione z punktu widzenia celu postępowania, nadanie wyrażonej przez środowisko sędziowskie opinii dotyczącej kandydatur (opinii Kolegium Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 4 lipca 2023 r.) marginalnego znaczenia z punktu widzenia rozstrzygnięcia konkursu, w sytuacji gdy opinia ta powinna być istotnym elementem składającym się na ostateczną ocenę kandydata;

5. dokonanie oceny kandydatury w zakresie zaangażowania kandydatek w bieżące podnoszenie kwalifikacji zawodowych w sposób wybiórczy, sprzeczny z zebraniem materiałem dowodowym, z pominięciem okoliczności, iż odwołująca się również była zaangażowana w bieżące podnoszenie kwalifikacji zawodowych, co potwierdzają liczne zaświadczenia z odbytych szkoleń, w tematyce związanej ściśle z wykonywaniem czynności sędziego sądu rejonowego;
6. błędne uznanie (w toku posiedzenia plenarnego Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 listopada 2023 r.), że jednym z kryteriów oceny kandydatów jest ich doświadczenie życiowe, a w przypadku jego zastosowania bezpodstawne przyjęcie, że doświadczenie życiowe odwołującej się jest mniejsze niż M. J.
7. art. 42 ust. 1 u.KRS, poprzez sporządzenie uzasadnienia uchwały w części dotyczącej porównania kandydatury odwołującej się z kandydaturą M. J. w sposób lakoniczny, sprowadzający się w istocie do zaprezentowania ogólnych stwierdzeń o ocenie kwalifikacji oraz doświadczeniu zawodowym kandydatek, bez uwzględniania szczegółowych okoliczności sprawy, co sprawia, że sfera motywacyjna uchwały nie została ujawniona w sposób dostateczny, a więc taki, który umożliwiłby sądową kontrolę uchwały.
8. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 2, art. 7, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP, poprzez ich błędną wykładnię, a w rezultacie niewłaściwe zastosowanie, w szczególności poprzez niedokonanie oceny kandydatek, w tym odwołującej się, na podstawie przejrzystych, jasnych, sprawiedliwych i obiektywnych kryteriów, zgodnych z zasadami równego dostępu do służby publicznej, zasadami równego traktowania oraz zasadami demokratycznego państwa prawa.

Odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w zakresie pkt. 1 oraz częściowo – w zakresie pkt. 2, tj. nieprzedstawienia przez KRS Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie odwołującej się do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Bytomiu oraz przekazanie Radzie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Przed dokonaniem zasadniczej oceny postawionych przez odwołującą się zarzutów należy zaznaczyć, że Sąd Najwyższy nie jest kompetentny do merytorycznej oceny słuszności uchwały wydanej przez KRS w zakresie realizowanej przez ten organ oceny poszczególnych kandydatów w danym postępowaniu nominacyjnym. Zgodnie z orzecnictwem Sądu Najwyższego, jest on bowiem uprawniony jedynie do weryfikacji, czy wydana przez KRS uchwała nie jest sprzeczna z prawem – zwłaszcza w zakresie przestrzegania reguł procedury jej podejmowania, związanych ze stosowaniem jednolitych kryteriów i respektowania jednakowych zasad dostępu do służby publicznej (np. wyroki Sądu Najwyższego: z 25 lutego 2013 r., III KRS 95/13; z 25 stycznia 2016 r., III KRS 88/15; z 25 maja 2017 r., III KRS 11/17). Tym bardziej, Sąd Najwyższy nie może decydować o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2014 r., III KRS 49/14).

Odnosząc się do postawionych przez odwołującą się zarzutów, w pierwszej kolejności należy wskazać, że bezzasadny jest zarzut braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego. Przepis art. 35 ust. 2 u.KRS zawiera katalog przesłanek, które Rada powinna uwzględniać. Zgodnie z tym wyliczeniem, ustalając kolejność kandydatów na liście zespół KRS kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia: 1) doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; 2) opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Jednocześnie należy zaznaczyć, że poza oceną kwalifikacji kandydatów żadna z powyższych przesłanek nie ma charakteru dominującego. Wszystkie przyjmowane kryteria są oceniane przez Radę całościowo – w sposób zbiorczy. W związku z tym niedopuszczalne jest uznanie, że z uwagi na spełnienie jednostkowego kryterium w wyższym lub podobnym stopniu do zarekomendowanego kandydata, dokonana całościowa ocena jest nierzetelna. Znaczenie mają bowiem wszystkie brane pod uwagę kryteria (wyrok Sądu

Najwyższego z 18 lipca 2019 r., I NO 44/19). Z tego względu bezpodstawny jest zarzut, że M. J. uzyskała rekomendację Rady pomimo mniejszej różnorodności doświadczenia zawodowego niż w przypadku odwołującej się.

Ponadto, należy mieć na względzie, że każde postępowanie nominacyjne ma odmienny charakter, a Rada ma prawo do indywidualnego ustalania, które z kryteriów zyska szczególne znaczenie przy wyborze rekomendowanych kandydatów. Istotne jest natomiast to, aby kryteria te były jasno określone, a poszczególne kandydatury zostały zweryfikowane z zachowaniem zasad równości i obiektywizmu. W przeciwnym razie postępowanie prowadziłoby do naruszenia zasady równości, co musiałoby skutkować uchyleniem zaskarżonej uchwały. Rozpoznając odwołanie od uchwały Rady, Sąd Najwyższy nie dokonuje porównania kandydatur celem ustalenia czy w rzeczywistości kandydat najlepszy z biorących udział w konkursie został rekomendowany Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. Jego rolą jest jedynie ustalenie „czy uwzględnione przez Radę w danej procedurze nominacyjnej kryteria oceny zostały zastosowane w jednakowy sposób w stosunku do uczestniczących kandydatów” (wyrok składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 września 2019 r., I NO 102/19; por także: wyroki Sądu Najwyższego: z 1 lipca 2020 r., I NO 156/20 i z 9 marca 2021 r., I NKRS 3/21).

Jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, uzasadnienie uchwały z pewnością nie może być powtórzeniem treści całego zgromadzonego materiału sprawy. Uwzględniając prawną ochronę interesów poszczególnych kandydatów, przyjąć również trzeba, że Rada nie ma obowiązku szczegółowego opisywania każdego z kandydatów. Wystarczające jest dokładne przedstawienie kandydata lub kandydatów wybranych przez KRS. Każdy z kandydatów zna własną sytuację, może zatem porównać ją z osiągnięciami pozostałych kandydatów. Nie ma nadto podstaw do uznania słuszności tezy, że skoro Rada nie zamieściła w uzasadnieniu szczegółowej charakterystyki takich kandydatów, to tym samym nie dokonała wnikliwej analizy ich kandydatur (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2019 r., I NO 43/19 i z 30 czerwca 2020 r., I NO 184/19). Członkowie Rady dysponują i zapoznają się z aktami osobowymi poszczególnych kandydatów, co oznacza, że znają

ich kwalifikacje i dotychczasowe doświadczenie zawodowe. Brak szczegółowego wymienienia i odniesienia się do każdego z kryteriów nie oznacza, że nie zostały one uwzględnione przez KRS. Dotyczy to również okoliczności, o których mowa w odwołaniu od zaskarżonej uchwały (m.in. ocen i rekomendacji przełożonych odwołującej się, zaświadczenia z odbytych szkoleń).

Należy dodać, że niesłuszny jest zarzut dokonania ocen kwalifikacji rekomendowanej kandydatki i odwołującej się w sposób sprzeczny z materiałem dowodowym w zakresie weryfikacji ocen wizytatorów. Odwołująca się zarzuciła uwzględnienie w stosunku do niej dodatkowych kryteriów oceny, których nie brano pod uwagę w przypadku rekomendowanej kandydatki. Odnosząc się do tego zarzutu, w pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że odwołująca się i kandydatka, która uzyskała rekomendację Rady, wykonywały różne zawody prawnicze (odpowiednio referendarza sądowego i adwokata) i wobec tego nie jest dopuszczalna ocena ich doświadczenia zawodowego w analogiczny sposób – przy uwzględnieniu tożsamyh kryteriów. Zarówno ocena wizytatorów, jak i decyzja Rady co do rekomendacji wybranego kandydata na stanowisko sędziego, musi uwzględniać specyfikę ścieżki kariery osób biorących udział w postępowaniu nominacyjnym. Tylko w ten sposób możliwa jest bowiem obiektywna ocena ich kwalifikacji. Ponadto, na co wskazywano już powyżej, Rada bierze pod uwagę wszystkie kryteria oceny kandydatów na dane stanowisko sędziowskie. Z uzasadnienia uchwały nie wynika tymczasem, aby ocena wizytatorów była jedynym kryterium, które przesądziło o rekomendowaniu przez Radę M. J..

Odnosząc się do zarzutu błędnej oceny kryterium poparcia środowiska sędziowskiego obu kandydatek, należy wskazać, że okoliczność uzyskania przez odwołującą się wyższego poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w Katowicach nie może zostać uznana za świadczącą o wadliwości decyzji KRS w zakresie wyboru rekomendowanej kandydatki. Pomimo że, jak słusznie wskazała odwołująca się, jest to istotne kryterium oceny kandydata, nie jest ono jedyną, czy przynajmniej najważniejszą przesłanką, jaką Rada bierze pod uwagę. Warto też zwrócić uwagę, że w niniejszym postępowaniu nie doszło do sytuacji, w której M. J. nie uzyskała w ogóle poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w

Katowicach. Co więcej, różnica w tym zakresie pomiędzy rekomendowaną kandydatką a odwołującą się nie była znaczna (odwołująca się otrzymała 8 głosów „za”, a M. J. - 7). Należy też dodać, że pomimo tej dysproporcji Rada wyjaśniła, z jakich powodów dokonała wyboru rekomendowanej kandydatki. KRS wskazała, że M. J. legitymuje się dłuższym stażem pracy na samodzielnym stanowisku związanym ze stosowaniem prawa oraz podnosząc kwalifikacje zawodowe ukończyła dwa kierunki studiów podyplomowych (*Uzasadnienie*, s. 9-10). Tak więc należy uznać, że został spełniony wymóg wystarczającego uzasadnienia dokonanego wyboru z punktu widzenia dobra wymiaru sprawiedliwości.

Odwołująca się podniosła również zarzut, że dokonując wyboru kandydata na urząd sędziego sądu rejonowego przewodniczący zespołu opiniującego powołał się na kryterium pozaustawowe (tj. doświadczenie życiowe). Należy przyznać rację odwołującej się, że przesłanka ta nie została uwzględniona w treści przepisu art. 35 ust. 2 u.KRS, a tym samym nie może zostać uznana za kryterium brane pod uwagę w procedurze nominacyjnej. Jednocześnie należy zauważyć, że z uzasadnienia zaskarżonej uchwały nie wynika, aby przesłanka ta została wzięta pod uwagę przez KRS. Co więcej, stanowisko zespołu opiniującego nie jest wiążące dla Rady i nie należy go jej przypisywać (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2017 r., III KRS 38/16).

W orzecznictwie zaznacza się, że „[s]amo niezadowolenie lub subiektywne poczucie pokrzywdzenia nie stanowi usprawiedliwionej podstawy odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, jeżeli odwołujący się nie wskazał uzasadnionych zarzutów, które potwierdzałyby rzeczywiste zastosowanie wobec jego kandydatury nierównych lub dyskryminujących go kryteriów dostępu do wakujących stanowisk sędziowskich w porównaniu do innych kandydatur zgłoszonych w tej procedurze konkursowej. Sam fakt, że Skarżący czuje się pokrzywdzony nie świadczy bowiem o jego dyskryminacji” (wyrok Sądu Najwyższego z 30 lipca 2019 r., I NO 31/19). Samo subiektywne poczucie odwołującej się, że była ona lepszą kandydatką oraz, iż niektóre oceny wskazanych kwalifikacji powinny być zinterpretowane w odmienny sposób, nie ma znaczenia z punktu widzenia postępowania konkursowego i nie może być podstawą zaskarżenia uchwały Rady. KRS kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów

(art. 35 ust. 2 *in principio* u.KRS), co oznacza, że posiada pewną swobodę w ustalaniu jakie okoliczności wpływają na tę ocenę. Powyższe prowadzi do uznania bezzasadności naruszenia wskazanych przepisów prawa materialnego.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie przepisu art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS. oddalił odwołanie odwołującej się.

Marek Dobrowolski Krzysztof Wiak Maria Szczepaniec

[SOP]

[ms]